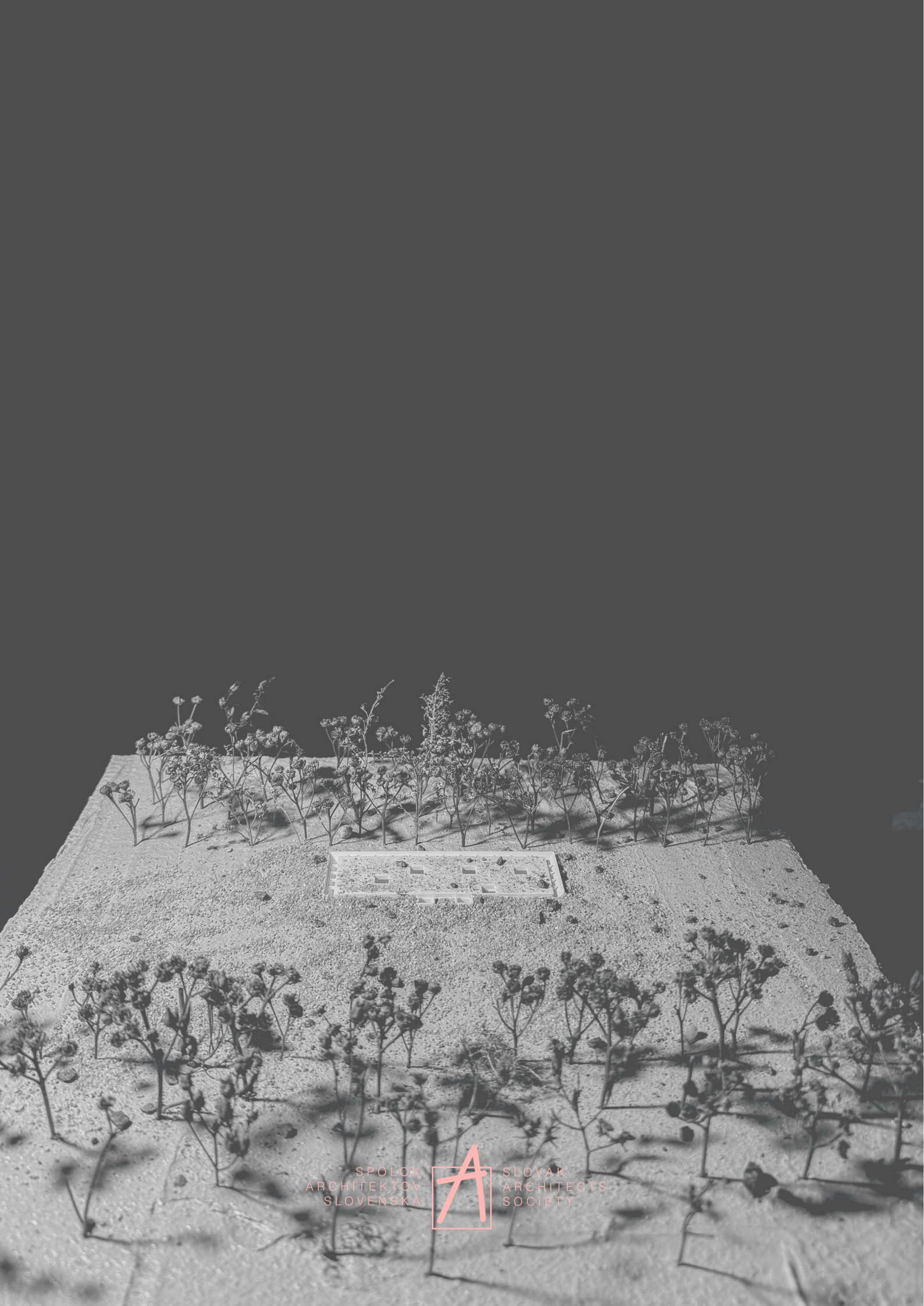

Cena profesora Jozefa Lacka 2025 / Jozef Lacko Prize 2025
35. ROČNÍK / 35th volume

Laureát: Mgr. arch. Šimon Voštinár
48.247752, 17.142281

9 788089 934256

SPOLOK
ARCHITEKTOV
SLOVENSKA
SLOVAK
ARCHITECTS
SOCIETY

Porota udelila v roku 2025
Cenu profesora Jozefa Lacka

Mgr. arch. Šimonovi Voštinárovi
48.247752, 17.142281

Cena profesora Jozefa Lacka 2025
35. ročník súťaže o najlepší diplomový projekt

Spolok architektov Slovenska v spolupráci s Fondom na podporu umenia a s Fondom výtvarných umení organizoval 35. ročník Ceny profesora Jozefa Lacka, ktorá udeľuje prestížne ocenenie autorovi najlepšej záverečnej diplomovej práce za aktuálne uplynulý akademický rok. V septembri tohto roku sa úspešne uzavrel ostatný ročník tejto súťaže, určenej čerstvým absolventom, ktorej hlavná cena, Cena profesora Jozefa Lacka, ako aj udelené odmeny sú najvyšším možným ocenením absolventov všetkých škôl s architektonickým zameraním na Slovensku. Cena je trvalou poctou pamiatke výrazného a významného predstaviteľa modernej slovenskej architektúry – profesora Jozefa Lacka, ktorý bol jedným z najhlavnejších predstaviteľov pedagogickej tradície dnešnej Fakulty architektúry a dizajnu STU v Bratislave.

Do súťaže bolo porotami jednotlivých architektonických škôl nominovaných 17 absolventských projektov. Tieto boli odporučené obhajobnými komisiami pre diplomové práce v jednotlivých partnerských univerzitách ako práce s najvyššou kvalitou a sú výsledkom interného výberu jednotlivých škôl, fakúlt, resp. architektonických katedier, na ktorých už prebehli školské kolá tejto súťaže:

FAD STU Bratislava	7 prác
KA SvF STU Bratislava	2 práce
FZKI Nitra	2 práce
KA FU TU Košice	3 práce
KA VŠVU Bratislava	3 práce

Národné kolo Ceny profesora Jozefa Lacka sa odohrávalo v prostredí nádhernej Siene Dušana Jurkoviča v sídle Spolku arcitektov Slovenska. Všetky súťažné projekty boli vopred nahraté na disk platformy Google classroom s názvom „CENA PROFESORA JOZEFA LACKA 2025“, ktorá vznikla pre potreby úložiska a platformy pre komunikáciu medzi tajomníkom a súťažiacimi. V uložisku boli uložené všetky súťažné projekty vo vysokom grafickom rozlíšení, ako aj sprievodné texty, správy, oponentské posudky a komentáre autorov. Link na tento zdieľaný disk bol v dostatočnom časovom predstihu k dispozícii na nahliadnutie nielen porote ale aj súťažiacim navzájom, ako aj redakcii ARCHINFO, ktorá jednotlivé nominácie po súhlase autorov postupne publikovala na stránky archinfo.sk.

Dňa 18. 09. 2025 o 9:00 hod. zahájil podujatie krátkym uvítacím príhovorom odborný garant súťaže Jakub Hanták. Úvodného príhovoru, ktorým sa národné kolo otváralo, sa ujal viceprezident Spolku architektov Slovenska pre Bratislavský kraj, Juraj Herrmann, ktorý priblížil vážnosť tejto študentskej súťaže s dlhoročnou tradíciou a v závere zaželal všetkým úspešný deň. Jakub Hanták predstavil členov poroty, ktorých pre tento ročník menovalo SAS v zložení: architekti Matej Honč, Andrea Macejková a Beata Hermannová - architekti ocenení alebo nominovaní v niektorej z prestížnych Cien SAS. Tajomník poroty neskôr predstavil všetkých súťažiacich a pokračoval krátkou organizačnou informáciou o programe, časovom harmonograme a priebehu súťaže – forme a spôsobe prezentácie. Súťažiacich oboznámil aj s hlavnými kritériami výberu, ktoré sú pre porotu pri spôsobe hodnotenia a prístupu k výberu budúcich ocenených prác relevantné.

Hlavnými kritériami výberu, ktoré si porota stanovila, sa stali: úroveň konceptu, prínosu a filozofie návrhu; úroveň kvality a znalosť architektonických a technických princípov; úroveň kvality prezentácie návrhu, grafického a výtvarného spracovania. Porota sa následne podrobne oboznámila s autorským riešením, zámerom, obsahom a cieľom každej z nominovaných diplomových prác, ktoré boli odprezentované ich autormi. Po predstavení prác (v trvaní cca 10 min. / 1 autor) mala porota možnosť následne s každým z autorov diskutovať a v krátkej rozprave

Ing. arch. Matej Honč / predseda poroty / Kilo Honč

Prierezovo vysoká kvalita predložených prác podtrhnutá interdisciplinárnymi presahmi a úprimnou motiváciou ísť za hranice požadovaného. Výber toho najlepšieho z krajiny dokázal vygenerovať podnetné diskusie, príjemné aj úsmevné chvíle, no predovšetkým dokázal motivovať a inšpirovať. Pre rôznorodosť zadaní a v neposlednom rade krátky čas je náročné objektívne a kriticky zhodnocovať výsledky prác a vnímam to najmä ako nevyhnutný krok pre odovzdanie hlavnej ceny. Je ale rovnako dôležité vyzdvihnúť úspech, akým je samotná nominácia na Cenu profesora Jozefa Lacka, a preto by som rád vyjadril uznanie a podporu všetkým nominovaným študentom a ich pedagógom. Je to skvelý úspech a verím, že dokáže motivovať v ďalšom pôsobení. V predložených diplomových projektoch boli zreteľné silné interdisciplinárne presahy a snaha študentov opäť raz definovať nový štandard v kvalite záverečných prác. Každý jeden absolvent preukázal obrovské odhodlanie, snahu a talent. Rád by som vyjadril hlboké uznanie a podporu všetkým nominovaným absolventom a ich pedagógom. Je veľmi dôležité zdôrazniť, že samotná nominácia na Cenu profesora Jozefa Lacka je už sama o sebe obrovský úspech. Je to výsledok, na ktorý môžete byť hrdí, a verím, že bude hnacou silou vášho ďalšieho profesionálneho rozvoja. Pre nás to bola opäť mimoriadna skúsenosť a inšpirácia. Ďakujeme!

Ing. arch. Andrea Macejková / STOA architekti

Kvalita prác predložených v tomto ročníku bola pomerne vyrovnaná. Práce z FAD STU Bratislava priniesli profesionálnu úroveň, s komplexným obsahom a rozsahom. Práce z KAT VŠVU Bratislava boli opäť vizionárske s hlbokým myšlienkovým obsahom. Príjemne prekvapili práce z SPU FZKI KZKA Nitra, ktoré riešili koncepčne nielen krajinotvorbu. Práce z KA FU TU Košice boli inovatívne, s komplexným prístupom k zadaniu. Absolventi SvF STU priniesli práce s kvalitným architektonickým riešením. Sympatické bolo, že väčšina diel bola situovaná v lokalitách „rodného kraja". Mnoho prác bolo spracovaných v takom rozsahu a kvalite, že môžu slúžiť ako koncepčné štúdie pre zvolené územie a bolo by vhodné ich takto využiť. Celková úroveň prác poukazuje na kvalitnú pripravenosť absolventov zaradiť sa do reálnej praxe, čo je nemalá zásluha vedenia skúsených architektov. Želám im k tomu tvorivú myseľ, vytrvalosť a neutíchajúcu energiu.

Ing. arch. Beáta Hermannová / P – T, spol. s r. o.

Tohtoročné nominované práce na Cenu profesora Jozefa Lacka nás opäť presvedčili o tom, že medzi mladými architektmi a architektkami rastie silná generácia. Vidieť to na odvahe, s akou sa púšťate do náročných tém, na dôslednosti v spracovaní, aj na úprimnej snahe posúvať hranice možného – nielen preto, že sa to očakáva, ale preto, že vám na tom záleží. Je povzbudivé vidieť, že naprieč celým Slovenskom vznikajú hodnotné a inšpiratívne práce. Mnohé z nich by mohli slúžiť ako reálne koncepčné štúdie pre zvolené územia. Nominácia na túto cenu je veľký úspech. Možno sa to niekedy v tom strese okolo termínov a obhajob stratí, ale verte, že je to niečo, na čo môžete byť právom hrdí. Každý z vás ukázal, že má čo povedať – a my sa už teraz tešíme, kam vás táto cesta zavedie ďalej. Ďakujeme za inšpiráciu – a vám aj vašim pedagógom želáme do ďalšej práce veľa energie, odvahy a radosti z tvorby.

Zostavil **Ing. arch. Jakub Hanták**, tajomník poroty a odborný garant národného kola súťaže Cena profesora Jozefa Lacka, Bratislava, september 2025

CENA PROFESORA JOZEFA LACKA 2025
Cena za najkvalitnejšie komplexné naplnenie požadovaných kritérií súťaže o najlepšiu diplomovú prácu v aktuálnom akademickom roku. Udeľuje sa práci, ktorá najlepšie spĺňa kritériá súťaže o Cenu profesora Jozefa Lacka.
Absolvent: **Mgr. arch. Šimon Voštinár**
Názov práce: **48.247752, 17.142281**
Vedúci práce: **prof. Mgr. Ing. Ján Studený, akad. arch. PhD.**
Partnerská univerzita: **Katedra architektúry, Vysoká škola výtvarných umení**

ODMENA PRO CIVITATE 2025
Odmena za prínosné architektonické dotvorenie a revitalizáciu existujúcej urbánnej štruktúry a skvalitnenie mestského prostredia
Absolvent: **Ing. arch. David Regenda**
Názov práce: **Konverzia objektov garáží**
Vedúci práce: **hosť. prof. Ing. arch. Štefan Polakovič**
Partnerská univerzita: **Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave**

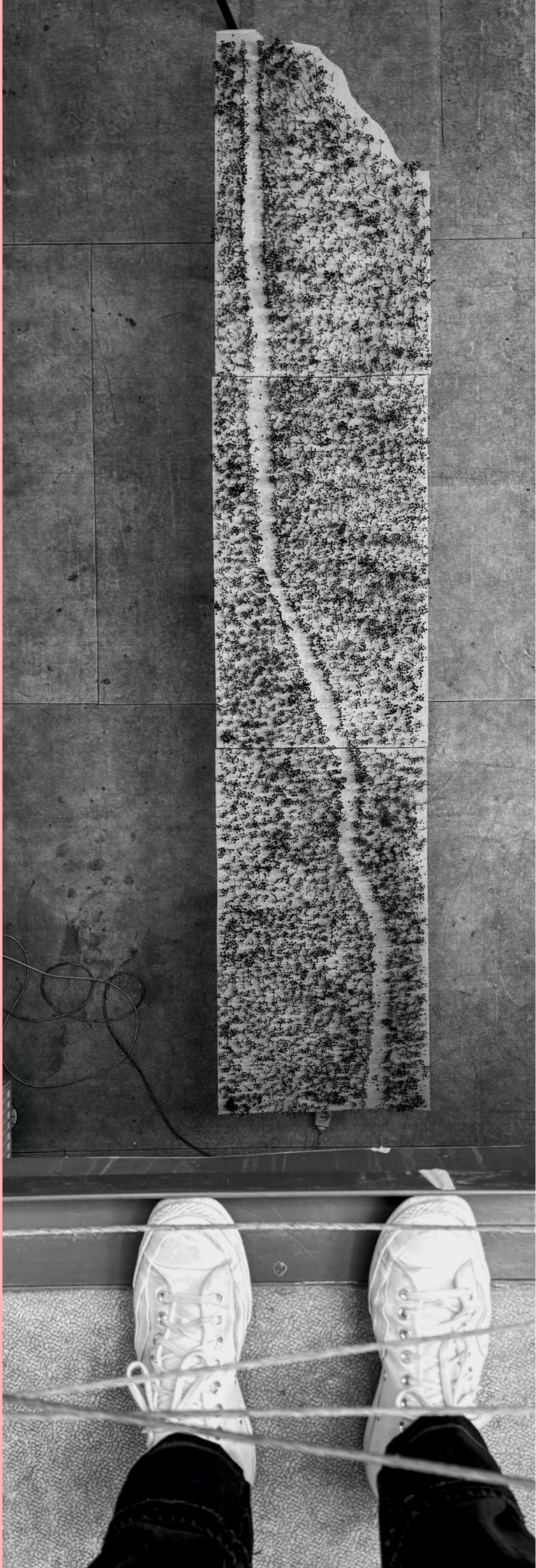
ODMENA PRO RENOVATIONE 2025
Odmena za najlepšiu diplomovú prácu v oblasti rekonštrukcie a revitalizácie industriálnej historickej budovy
Absolventka: **Ing. arch. Soňa Ševaňáková**
Názov práce: **Cukrovar Trnava**
Vedúci práce: **doc. Ing. arch. Alexander Schleicher, PhD.**
Partnerská univerzita: **Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave**

ODMENA PRO URBIS 2025
Odmena za riešenie, ktoré je príspevkom pre skvalitnenie mestského prostredia a citlivý prístup k riešeniu problematiky
Absolventka: **Ing. arch. Vladimíra Zubková**
Názov práce: **Pivovar Nitra – konverzia pivovaru**
Vedúci práce: **doc. Ing. arch. Alexander Schleicher, PhD.**
Partnerská univerzita: **Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave**

ODMENA PRO HUMA 2025
Odmena za najlepšiu úroveň riešenia humanizácie prostredia
Absolvent: **Ing. Branislav Králik**
Názov práce: **Návrh krajinno-architektonického riešenia cyklotrasy pre Mikroregión Radošinka**
Vedúci práce: **doc. Ing. Attila Tóth, PhD.**
Partnerská univerzita: **Katedra záhradnej a krajinnej architektúry, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre**

ODMENA PRO NOVUS 2025
Odmena za novátorský netradičný prístup k riešeniu špecifickej lokality a úroveň výrazových a výtvarných hodnôt architektonického návrhu
Absolventka: **Ing. arch. Kristína Kullová**
Názov práce: **Premeny dávnej obrannej línie**
Vedúci práce: **hosť. prof. Ing. arch. Pavol Paňák**
Partnerská univerzita: **Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave**

ODMENA PRO FUTURO 2025
Odmena za najpozoruhodnejšie vizionárske kvality návrhu a environmentálny prístup k riešeniu problematiky
Absolventka: **Ing. arch. Kristína Rózsová**
Názov práce: **Garáže pre Bratislavu – sklad stavebného materiálu pre budúcnosť**
Vedúci práce: **hosť. prof. Ing. arch. Pavol Paňák**
Partnerská univerzita: **Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave**

Hlavný partner

fond
na podporu
umenia

Zasadnutie poroty, výstavu
a publikáciu z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia.

Laureát
Cena profesora Jozefa Lacka 2025

Cena za najkvalitnejšie komplexné naplnenie požadovaných kritérií súťaže o najlepšiu diplomovú prácu v aktuálnom akademickom roku. Udeľuje sa práci, ktorá najlepšie spĺňa kritériá súťaže o Cenu profesora Jozefa Lacka

Mgr. arch. Šimon Voštinár

48.247752, 17.142281

prof. Mgr. Ing. Ján Studený, akad. arch. PhD.

Katedra architektúry, Vysoká škola výtvarných umení

Anotácia

Moja motivácia prečo upriamovať pozornosť miestu 48.247752, 17.142281 – lineárnemu prázdnu v krajine tvorenému ochranným pásmom elektrickej infraštruktúry – pramení z individuálnej fascinácie priestorom, s ktorým sa pravidelne stretávam v rámci flâner dans les forêts. Ide o snahu spracovania špekulatívnej architektonickej stratégie a vytvorenie úvahy ako takéto prostredia adaptovať a využiť ich potenciál. Repetitívny princíp generujúci na základe rovnakého vzorca priestory v krajine s podobnými znakmi a špecifikami. Cesty tvorené chýbajúcim lesom, vedené svetlom so strácajúcim sa horizontom. Hoci som nikdy neprišiel až na koniec, vždy ma to lákalo. Prázdno v krajine rozhodne nepovažujem za architektúru, no tento umelo človekom vytvorený akt na mňa intenzívne priestorovo pôsobí. Verím, že skúmanie priestorov, ktoré vytvárajú polemiku, čím sú a čím môžu byť, vedie k originálnym výsledkom a postojom, najmä v súčasnosti, keď štandardné spôsoby zlyhávajú. Infraštruktúra okupuje územia, ktoré sú pred človekom chránené, odrezané od jeho poľa pôsobnosti. Nová architektúra by mala mať ambície tiež okupovať nové územia a vytvárať polohy, ktoré búrajú umelo vytvorené hranice medzi mestom a krajinou. Infraštruktúra je na rozdiel od architektúry jasná.

Z posudku vedúceho práce

Ako nám hovoril Emil Přikryl na škole AVU: „Výber zadania je polovica riešenia.“, v Šimonovom prípade platí dvojnásobne, a to preto, lebo so zadaním svojej diplomovej práce prišiel sám. Reaguje v ňom na dlhšie skúmanú tému nášho ateliéru – vzťah krajiny k architektúre –, ktorej sa zúčastňoval zaujímavými projektmi už v predchádzajúcich ateliérových zadaniach. Krajina je pre nás stále príťažlivá, je nielen zdrojom inšpirácie a impulzov pre zrod novej architektúry, ale nabádam študentov, aby prejavili vzťah k ekológii krajiny, prijímali a odrážali v nej nové výzvy meniacej sa klímy a jej dôsledky prenášali do svojich projektov. Druhou témou, ktorej sa Šimonov projekt dotýka, je slovenská kríza v inštitualizovanej kultúre, z ktorej vzišlo zadanie kombinujúce knižnicu s technickou infraštruktúrou. Dôvodom takéhoto hybridu bol pre nás zámer presunúť knižničný priestor z klasickej polohy inštitúcie a zbierky kníh a informácií k dynamickejšiemu modelu, bližšie k spoločenským aktivitám a snáď atraktívnejšiemu vo svojej otvorenosti a prístupnosti. V Šimonovom prípade ide o kombináciu prírodných „priestorov“ a ich architektonických náprotivkov, v pevných väzbách tvorených analógiami organickej a nestálej formy topografie krajiny so stereometrickou geometriou architektúry. Necháva ich vo svojej najprirodzenejšej forme, síce prírodné, ale dotknuté infraštruktúrou, tak ako ich našiel, a architektonické, vo svojej „veľkolepej a magickej“, čistej geometrickej forme. Vznikajú dvojice, čerpajúce zo svojej priestorovej previazanosti,

Hodnotenie porotou Ceny profesora Jozefa Lacka 2025

Projekt 48.247752, 17.142281 od Mgr. arch. Šimona Voštinára, vypracovaný pod vedením architekta prof. Mgr. Ing. Jana Studeného, akad. arch. PhD., je komplexnou architektonickou prácou intenzívne sa zaoberajúcou krajinou, kontextom, samotným procesom tvorby, rôznymi východiskami architektúry, otázkou, čo je vlastne architektúra, aké má obmedzenia a možné formy a v akej polohe ju možno skúmať. Práca si zároveň sama generuje vlastný kontext – akýsi mikrokozmos s vlastnými obmedzeniami, pravidlami a nachádzanými východiskami. Architektúra je tu silno inšpirovaná osobnou skúsenosťou a zažitím, vnímaním a skúmaním priestoru a jeho charakteristík v čase. 48.247752, 17.142281 rieši lineárny pás strategicky kultivovanej krajiny pod vedením vysokého napätia – umelé prostredie uprostred lesa, uprostred prirodzeného a živého priestoru, ktoré samo o sebe vytvára silný a veľmi definovaný priestorový rámec s unikátnou atmosférou. Ponúkané východiská, samotné „architektúry", sú kontextuálne solitéry, umne pracujúce s tektonikou a emóciou. Neponúkajú však generické a predpokladateľné odpovede. Výsledkom je z pohľadu poroty súbor kontemplatívnych priestorov, ktoré hľadajú samotnú esenciu architektúry a pracujú s prítomným prežívaním, primárnymi emóciami, svetlom a tieňom. Prácu vnímame ako veľmi úprimný a osobný dialóg medzi autorom a architektúrou. Z práce a jej prezentácie cítiť zanietenie pre samotný proces, premýšľanie a objavovanie. Dielo dosahuje vynikajúcu kvalitatívnu úroveň, vizuálne spracovanie a komplexnosť. Preto porota prácu vyhodnotila ako víťaznú.

ktorá sa prejavuje nielen v tektonickej väzbe a materialite, ale hlavne istej mentálnej príbuznosti. Dá sa povedať, že Šimon odhaľuje kvality nájdeného – prírodného – a umocňuje ho vloženou architektúrou. Lineárna sekvencia pavilónov v prepojení s líniou elektrického vedenia pridáva sekvencii dej, ktorý podporuje kultúrny obsah jednotlivých pavilónov, naviac jej napojenie na podzemnú infraštruktúru budúceho tunela ho sprístupňuje širokej verejnosti. Prejavuje tým osciláciu tohto návrhu nielen medzi prístupným a neprístupným, ale medzi kultúrnym a prírodným – aby dostál zmyslu nášho zadania skúmať impulzy pochádzajúce z prírodného prostredia pre vznik novej architektúry. **prof. Mgr. Ing. Ján Studený, akad. arch. PhD.**

Z posudku oponenta diplomovej práce

Oblasť (ako tematická, tak fyzická, geografická) záujmu práce (výskumu a tvorby...) Šimona Voštinára mi ihneď pripomenula fascinujúci (aj keď umelecky nie práve najhodnotnejší) olej na plátne American Progress z roku 1872 od Johna Gasta[1]. American Progress je alegória Manifestu osudu. Manifest osudu bola v 19. storočí v Spojených štátoch rozšírená viera, že bieli osadníci sú predurčení expandovať na západ, a že táto viera bola zrejmá („manifest") a istá („osud"). Toto presvedčenie má korene v koncepte politiky americkej výnimočnosti, romantickom a bielom nacionalizme, nevyhnutnom šírení republikanizmu i cez horizont expanzívneho imperializmu. Žena v strede je Columbia („čistá biela holubica"...), ženská personifikácia Spojených štátov. Na hlave má Hviezdu impéria, ktorá svieti do budúcnosti. Predstavuje pokrok, ktorý sa presúva z jasného východu (urbánny) na temný západ (rurálny), a vedie osadníkov, ktorí ju nasledujú pešo, na koni, dostavníkom, vo voze alebo vlakom. Jednou rukou kladie telegrafný drôt (Voštinárova „rana" záujmu) a v druhej drží školskú knihu (Voštinárova knižnica). Na pravej strane obrazu, na východe, je v pozadí vidieť New York City (mesto), zatiaľ čo v popredí sú zobrazení farmári (dedina), ktorí už kolonizovali stredozápad. Ako sa Columbia pohybuje na západ, domorodí obyvatelia (kultúra) a stádo bizónov (príroda) utekajú pred ňou (doľava).

Aj keď sa na „reál-politiku" (les a háj – umelá forestácia pasienkov a naopak priemyselná deforestácia a následná reforestácia..., vždy majetok a z neho vyplývajúca zodpovednosť, vždy nadvláda strategických infraštruktúr nad súkromným vlastníctvom...) Voštinár vyslovene nekoncentruje, podprahovo sa však mimoriadne hĺbavo o nej vyjadruje. Zaoberá sa aj významným konfliktom, ktorý dlhodobo prebieha medzi tvrdými vedami a mäkkými humanitami (ináč aj liberal arts), ktorý nazývame science-wars[2]. Jedným z hlavných bojísk tam je aj otázka, či veda opisuje Svet, ktorý našla hotový; alebo ho vytvára v procese objavovania – či je „realita" produktom prírody alebo kultúry. To sú otázky, ktorými sa aj umenie a samosebou

hlavne rozšírené polia architektúry (a s nimi Voštinár veľmi fundovane) intenzívne zaoberajú, vlastnými prostriedkami a následnými posudzovaniami. Významnou je aj v priamom vzťahu k jeho špecifickému výberu umiestnenia sady pavilónov. Z môjho pohľadu je odľahlosť lokácie v tomto prípade veľmi funkčná. Interval prechodu z centra za periférium má aj dôležitý psychologický aspekt oddelenia sa smerujúceho ku koncentrácii na určitú mentálnu činnosť v priestore a čase. Zároveň je zmyslom prezervácie a ochrany.

K architektúre treba pripomenúť, že má etymologický pôvod v ἀρχι- (arkhi-, „šéf") + -τέκτων (téktōn, „stavitel[1]") / z ἀρχή (arkhḗ, „počiatok")[3]. Arkhḗ je zaujímavý termín. Znamená ako prvý princíp (a-α-א) element, subjekt), tak vládu či miesto (impérium, vozidlo, skriňu..., objekt). Tektonika je zas náuka, ktorá sa vyjadruje ako k prírodnému, tak umelému/kultúrnemu. Pojednáva o stavbe a pohyboch zemskej kôry (a tak určení a zmenách usadenej krajiny nad nimi), o vnútornej výstavbe umeleckého diela či umeleckom vyjadrení stavebných konštrukcií. Toto všetko Voštinár traktuje. Z jeho „tónu" je cítiť aj uvedomenie si (pretrvávajúceho retromodernistického) rizika architekta medzi mocou a tyraniou, či vo vzťahu k prostrediu alebo priamo životu ľudí.

Je vskutku sympatické, ako Voštinár vzdelane medituje ohľadom infraštruktúr medzi prírodným a umelým/kultúrnym, medzi daným a možným, mimetickým a kreatívnym, intímnym („normálnym") a politickým (normatívnym; čítajúc aj moju obľúbenú Keller-Easterling). Tie Marisa Olsonová nazvala Networked Nature (Presieťovaná príroda)[4]. Ďalší mimoriadne frekventovaný termín, ktorý Olsonová priniesla, je post-internet[5] myslenie, tvorba, ktorej je internet integrálnou súčasťou, ale ona sama sa nemusí nevyhnutne ocitať (len) online. Voštinár si je plne vedomý, že jeho (generačné) vnímanie, uvažovanie a následná tvorba sú nedeliteľnou súčasťou internetu (všetkého), ale cez to všetko nerezignoval na hľadanie či definovanie rozdielov a hraníc. Rozdiely a hranice sú nevyhnutnými faktormi ekonomizujúcimi našu existenciu (obsahovo-hodnotovú orientáciu, organizáciu a distribúciu) v informačne vysoko nadimpulzovanom súcne. Sympatické je aj, že zatiaľ definitívne infraštruktúry (vrátane inštitucionality zadávateľa, investora, správcu) svojho projektu necháva otvorené. Rozmýšľa o tom, ako sa stáva cesta – či prírodne alebo kultúrne industriálnou motiváciou. Pod kuratelou akadémie stále necháva pole imaginácie („ako by to mohlo [či malo] byť") neobmedzené „reál-politickým" („ako to môže byť"). To je dôležité.

Obývateľná imaginácia/imaginatívnosť v úzkom spojení s ekologickým ako kognitívny, ontologický i autorský rozmer je jedným z vedúcich raison d'être Voštinárovho štúdia/štúdie. Koreň ekologického (znalosť, teória) / ekonomického (schopnosť a správa, prax) je οἶκος (oîkos, „dom"). Krajinu zas vníma ako okolie oîkos, rozmerný priestor, miesto / nemiesto[6] bytia, ako aj sadu tém a výziev. Architektúru tak správne chápe procesuálne nielen ako stavanie (fyzické), ale aj rozmýšľanie, skúmanie (mentálne) a cítenie (psychické, estetické). Veľmi správne rozumie rozložitosti významu arkhḗ ako fenoménu, s ktorým principiálne narába jeho domovská disciplína, profesijná pozícia. Je naozaj citlivý ako v myslení, tak v priamom architektonickom navrhovaní, ale nie precitlivelý.

Treba podčiarknuť, že aj Voštinárova schopnosť sa okrem obrazu a modelu (prax, nomos) aj slovne (písomne, teória, logos) vyjadrovať je výrazne pokročilá. Obe časti jeho naozaj vyspelej práce navrhujem bez pochýb ohodnotiť najlepšie = 1 = výborne, a udeliť mu titul Mgr. art.. **Boris Ondreička**

1 Objednaný Georgeom Crofuttom, vydavateľom amerických cestovných sprievodcov po západe / 29.2cm x 40 cm; zbierka Autry Museum of the American West, Los Angeles.
2 Ako ich popísal aj Thomas S. Kuhn vo svojej The Structure of Scientific Revolutions, University of Chicago Press, 1962; a tak dal aj základ sociológii vedy.
3 Veľkým architektom (Univerza) sa vo viacerých abrahámických náboženstvách nazýva už sám Boh (rozen-kruciánske slobodo-murárstvo), alebo jeho prostredník (Demiurg [z δῆμος- (dêmos, „ľudia") + -ἔργον (érgon, „práca; úloha; dielo")], v gnosticizme).
4 V jej výstave a sprievodnej publikácii, Foxy Production / Rhizome, 2007.
5 V interview vo We Make Money Not Art, 28. marca 2008, online.
6 Termín Marca Augého z jeho epochálnej Non-lieux: Introduction à une anthropologie de la supermodernité, Seuil, 1992.

Odmena
PRO CIVITATE 2025

Odmena za prínosné architektonické dotvorenie a revitalizáciu existujúcej urbánnej štruktúry a skvalitnenie mestského prostredia

Ing. arch. David Regenda

Konverzia objektov garáží

hosť. prof. Ing. arch. Štefan Polakovič

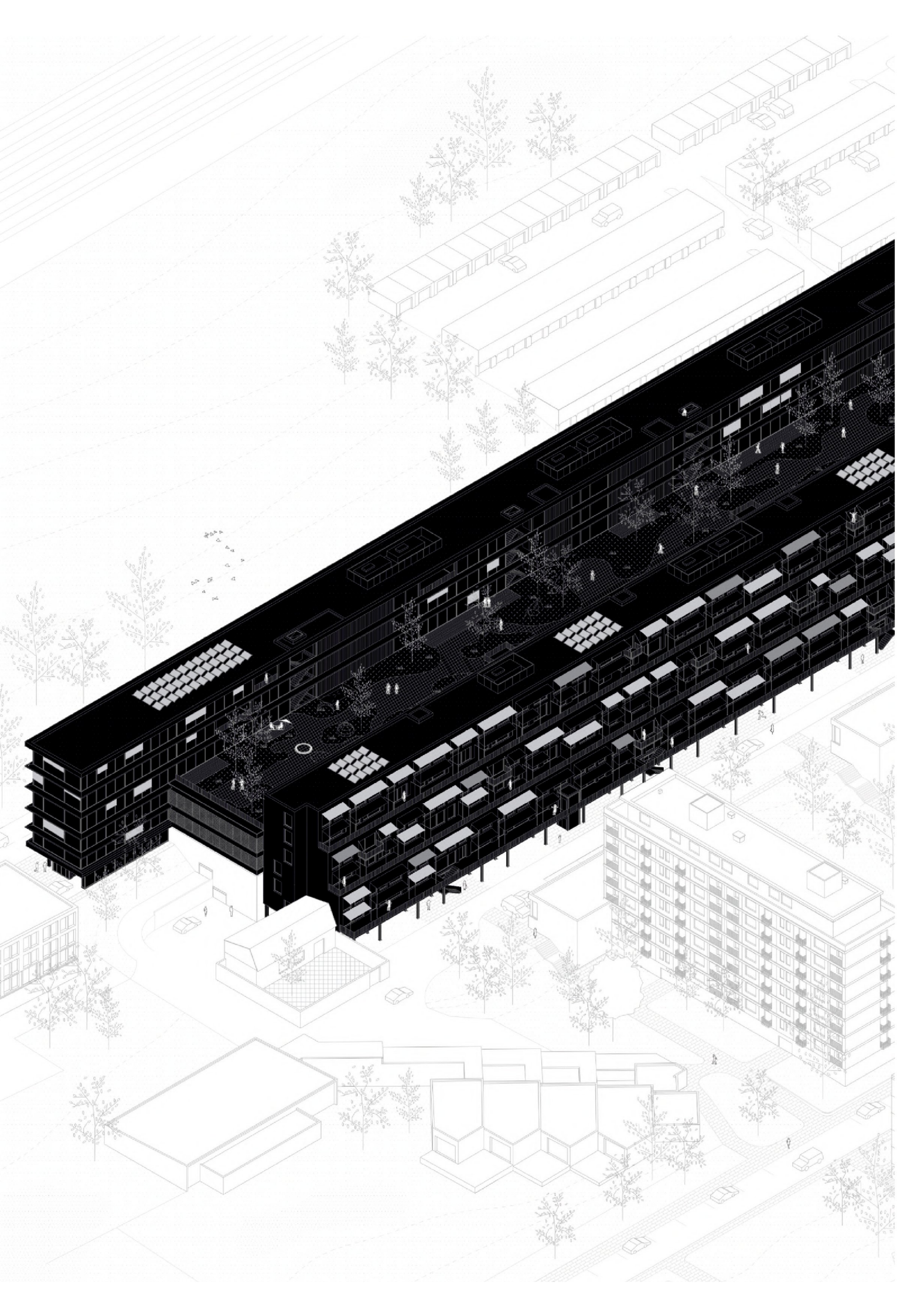
Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave

Anotácia

Diplomová práca sa zaoberá problematikou konverzie garážových objektov s cieľom identifikovať a následne rozvinúť ich nevyužitý potenciál v kontexte urbánneho prostredia. Prácu možno rozdeliť do dvoch častí. V teoretickej časti je pozornosť sústredená na historicko-typologickú analýzu vývoja garážových objektov, ako aj na širšie súvislosti vzniku jednotlivých štruktúr v rámci urbánneho plánovania. Analýza vychádza z príkladov realizovaných garážových objektov na Slovensku a v Českej republike. Cieľom tejto časti je identifikovať rôzne typologické druhy a spôsoby ich adaptácie za účelom zmeny funkčného využitia a obohatenia ich bezprostredného okolia. Návrhová časť aplikuje nadobudnuté poznatky na konkrétnu situáciu konverzie líniových garážových objektov a viacúrovňovej nadzemnej garáže. Výsledkom je architektonická štúdia, ktorá konceptuálnym prístupom, s rešpektom ku kontextu a prostredníctvom funkčného a technického riešenia načrtáva možnosti adaptácie objektov pri minimálnych zásahoch do ich pôvodnej štruktúry. Základným prínosom práce je poukázanie na možnosť transformácie okolia garážových štruktúr bez potreby radikálnej zmeny ich primárneho funkčného určenia. Takto formulovaný prístup vytvára predpoklady pre postupnú, organickú integráciu týchto objektov do mestského prostredia.

Hodnotenie porotou Ceny profesora Jozefa Lacka 2025

Dielo Konverzia objektov garáží od Ing. arch. Davida Regendu, vypracované pod vedením hosť. prof. Ing. arch. Štefana Polakoviča, je typologicky a architektonicky komplexný projekt, ktorý vstupuje do urbanizovaného prostredia bratislavského sídliska suverénnou architektúrou. V nej skúma možnosti reintegrácie typológie hromadných garáží do súčasného a udržateľného urbanizmu formou adície funkcií a vytvorenia polyfunkčného domu. V koncovej polohe urbanizovanej zóny hľadá a nachádza vhodný mix funkcií formou jasnej, lapidárnej, no typologicky komplikovanej architektúry, v ktorej skúma vzťahy a rovnováhu medzi jednotlivými funkčnými náplňami. Napriek svojej komplexnosti práca jasne demonštruje zmysel pre prácu s mierkou – od pochopenia urbánneho kontextu až po presvedčivé a kvalitné riešenie jednotlivých priestorov. Práca je mimoriadne komplexné a typologicky náročné architektonické dielo, ktorého výsledok je konzistentný, jasný a vysoko kvalitný. Dielo dosahuje vynikajúcu kvalitatívnu úroveň, komplexnosť a vizuálne spracovanie. Porota prácu odmenila cenou PRO CIVITATE 2025.

Odmena
PRO RENOVATIONE 2025

Odmena za najlepšiu diplomovú prácu v oblasti rekonštrukcie a revitalizácie industriálnej historickej budovy

Ing. arch. Soňa Ševaňáková

Cukrovar Trnava

doc. Ing. arch. Alexander Schleicher, PhD.

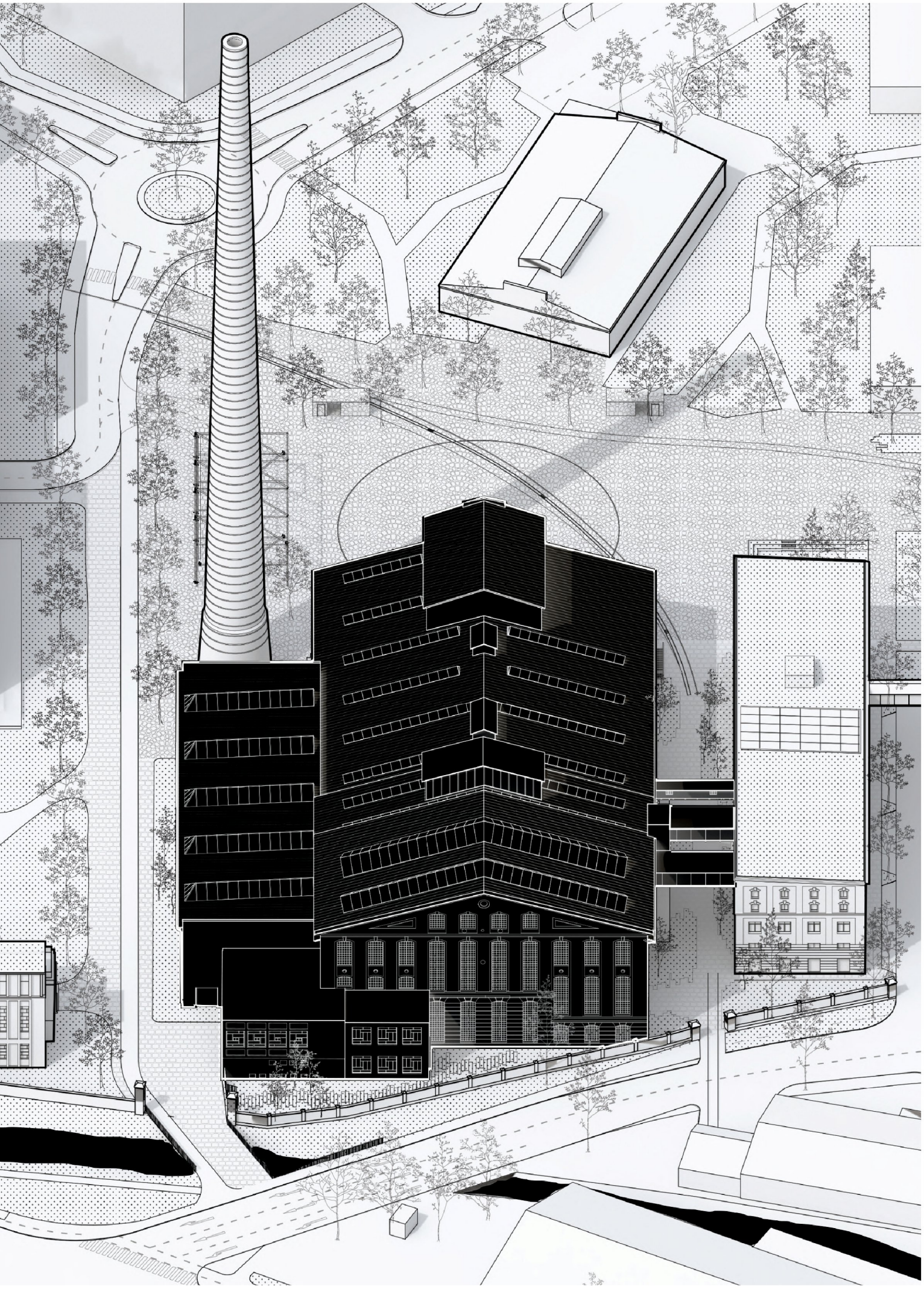
Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave

Anotácia

Koncept návrhu konverzie Trnavského cukrovaru nespočíva len v obnove fyzických štruktúr, ale v citlivom preklade industriálneho dedičstva do súčasného mestského jazyka. Projekt si ctí pôvodnú mierku, hmotu a konštrukcie, no vkladá do nich nové vrstvy – funkčné, architektonické aj spoločenské. Kľúčovou kvalitou je schopnosť reagovať na čas – čítať históriu a zároveň umožniť budúce zmeny. Návrh prepája kultúru, vzdelávanie, bývanie a verejný priestor do otvorenej, flexibilnej štruktúry, ktorá nie je uzavretá, ale rastie spolu s mestom. Jazyk architektúry je pri tom priamy, materiálovo úprimný a založený na čitateľnosti zásahov – nové je priznané, no rešpektujúce. S rešpektom k historickému kontextu návrh rozvíja nové funkcie, ktoré prirodzene dopĺňajú štruktúru mesta a ponúkajú rôznorodé možnosti využitia v priebehu celého dňa. Priemyselná veľkorysosť priestorov je zachovaná, no pretvorená tak, aby vytvárala mierku zodpovedajúcu človeku. Dôležitým prvkom sa stáva zapojenie verejnosti – návrh počíta s jej prítomnosťou, pohybom aj participáciou. Miesto sa tak nestáva len kulisou, ale aktívnym prostredím pre každodenný mestský život. Výsledkom je premyslená rovnováha medzi zachovaním identity a tvorivou transformáciou, ktorá z bývalého cukrovaru vytvára novú, otvorenú štvrť mesta.

Hodnotenie porotou Ceny profesora Jozefa Lacka 2025

Dielo Cukrovar Trnava od Ing. arch. Soni Ševaňákovej, vypracované pod vedením doc. Ing. arch. Alexandra Schleichera, PhD., je komplexný projekt obnovy a konverzie areálu Cukrovaru v Trnave s potenciálom dotvoriť centrum mesta zo severnej strany. Projekt priamo reaguje a nadväzuje na súčasný developerský rozvoj a konverziu areálu, pričom zároveň prináša nové podnety do diskusie o funkčnej náplni industriálneho areálu. Ide o citlivé, hodnotové narábanie s existujúcim kontextom, kedy je program samotného areálu tvorený udržateľným mixom funkcií, na ktorom je evidentná potenciálna spolupráca verejného a súkromného sektoru. Návrh vytvára heterogénny mix funkcií, ktoré citlivo vkladá do existujúcej štruktúry a v rámci udržateľnosti a upcyklácie architektúry maximálne využíva existujúce objekty a elementy. Práca je mimoriadne precízne spracované dielo, ktoré nerieši len architektonickú hodnotu industriálneho dedičstva, ale nápadito pracuje so samotným programom a jeho vrstvením. Dielo dosahuje vynikajúcu kvalitatívnu úroveň, komplexnosť a vizuálne spracovanie. Porota prácu odmenila cenou PRO RENOVATIONE 2025.

Odmena
PRO URBIS 2025

Odmena za riešenie, ktoré je príspevkom pre skvalitnenie mestského prostredia a citlivý prístup k riešeniu problematiky

Ing. arch. Vladimíra Zubková

Pivovar Nitra – konverzia pivovaru

doc. Ing. arch. Alexander Schleicher, PhD.

Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave

Anotácia

Diplomová práca sa venuje konverzii bývalého pivovaru v Nitre v širšom centre mesta, z ktorého po rokoch chátrania ostali zachované len dve budovy. Cieľom je nielen zachovanie historickej identity, ale aj jej začlenenie do života formou vhodného funkčného využitia, ktoré by reflektovalo kultúrne a spoločenské potreby dnešnej doby. Návrh kladie dôraz na adaptáciu existujúcich objektov na nové funkcie pri zachovaní ich industriálneho charakteru. Prostredníctvom odstránenia nánosov doby sa objekt dostáva do čistej pôvodnej formy, pričom sa k nemu pridávajú nové, odlíšené tvary a intervencie využívajúce materialitu súvisiacu s industriálom. Nové prístavby dopĺňajú zvolené funkcie, rešpektujú dominanciu pôvodnej zástavby. Vytvárajú tak jeden mestský komplex s potenciálom sa stať novým kultúrnym centrom, ktoré mestu chýba. Súčasťou riešenia je aj premena širšieho areálu, s dôrazom na verejné priestory a ich prepojenie s mestom. Členené mikropriestory s vlastnou atmosférou nadväzujú na polohu voči budovám a vytvárajú aktívne prostredie pre komunitný život. Revitalizácia pivovaru tak ukazuje, ako môže architektúra vdýchnuť nový život priemyselnému dedičstvu a premeniť ho na aktívny mestotvorný prvok.

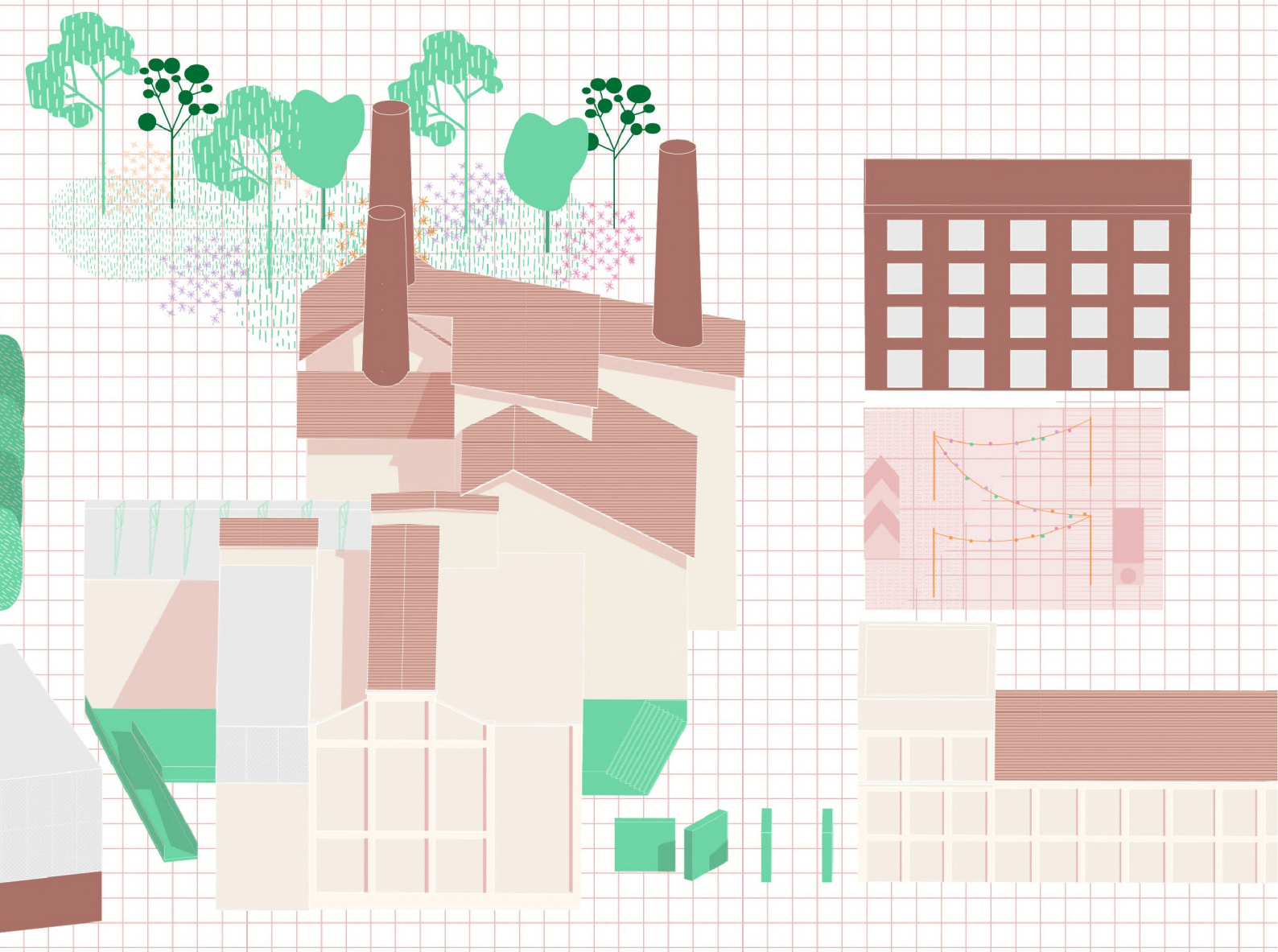
Hodnotenie porotou Ceny profesora Jozefa Lacka 2025

Pred dvadsiatimi rokmi ukončil mestský Pivovar Corgoň v Nitre svoju prevádzku. O desať rokov neskôr bola časť objektov bývalého pivovaru zbúraná a na ich mieste sa začala výstavba bytových domov bez občianskej vybavenosti, bez verejného komunitného priestranstva, bez podzemných garáží či parkovacieho domu. Minulý rok pozemky pod zostávajúcimi chátrajúcimi objektami pivovaru kúpil nový investor s jasnou ekonomicko-developerskou víziou. Diplomový projekt Ing. arch. Vladimíry Zubkovej prináša paralelný pohľad na obnovu a využitie zostávajúcich objektov pivovaru a revitalizáciu jeho okolia. Konverzia funkcie predstavuje snahu o zachovanie industriálneho areálu a jeho adaptáciu na nové využitie, ktoré reflektuje aktuálne potreby kultúry, vzdelávania a komunitného života. Autorka stavia na spoločenskej hodnote industriálneho dedičstva, ktoré je súčasťou dokumentácie života obyčajných ľudí a ako také poskytuje významný pocit identity. Charakteristikou je jeho krehkosť prežívania po jeho opustení. Nová funkčná náplň objektu predurčuje ekonomický efekt jeho ďalšej existencie. Keďže v našom prípade sa nejedná o výnimočný pamiatkovo chránený objekt, pasívne financovanie odkázané len na finančné dotácie nepripadá do úvahy. Autorka správne navrhuje aktívne financovanie, ktoré sa opiera o vhodný mix ekonomicky ziskových a neziskových aktivít. Je to perspektívna forma, ktorá otvára cestu pre záchranu aj menej kvalitných, avšak dobre využiteľných budov. V urbanizme návrh vhodne reaguje na uzavretosť a nevyužitý potenciál areálu starého pivovaru v atraktívnom území blízko centra a stanice. Odstraňuje sekundárne prístavby a veľkú jednopodlažnú hmotu, vďaka čomu sa areál otvára mestu a ulici. Vytvára

tak dnes žiadané priestory s rôznou atmosférou a nové verejné priestranstvo pre podujatia. Architektonický koncept vychádza z navrhovaného mixu kultúry, komercie a gastro prevádzok. Nedostatok priestorov pre krajskú knižnicu a galériu viedol autorku k ich umiestneniu do hlavnej budovy starého pivovaru. Malý remeselný pivovar ako reminiscencia na pôvodnú funkciu je umiestnený na prízemí. Okolité objekty dopĺňajú mix ekonomicky aktívnymi prevádzkami (administratíva, komercia, gastro), ktoré priťahujú návštevníkov do vnútra areálu. Jednopodlažné podzemné garáže so 100 parkovacími státiami ponechávajú prízemie uvoľnené. Odľahčenie parteru od zaparkovaných áut je veľmi prínosné, tým umožňuje vznik relaxačných, pobytových a aktívnych zón, tak potrebných pre komunitný život. Ostáva na zváženie, či je pomer medzi aktívnymi a pasívnymi prevádzkami vhodne zvolený. Je to vždy o miere zisku a ústretovosti investora, no inklúzia aj pasívnych funkcií prináša mnohé benefity pre okolie a vytvára veľké pozitívum pre obyvateľov. Miera nového zásahu do pamiatok industriálnej architektúry je limitovaná právnou ochranou pamiatky a rozsahom identifikovateľných kultúrnych hodnôt. Pri objektoch s menšou pamiatkovou ochranou sa akceptuje nový zásah vo väčšej miere. V predkladanej diplomovej práci dochádza k príjemnému vrstveniu starších a nových kultúrnych hodnôt, k prekrývaniu, spojeniu a prelínaniu pôvodnej architektúry a súčasného tvaroslovia. Kompozícia červených komínov ako tektonická súčasť bývalej výroby sa dnes stáva orientačným, poznávacím prvkom územia. Žiadala by sa možno väčšia otvorenosť parteru jednotlivých objektov pre intenzívnejšie prepojenie s okolím a najmä s ulicou, no to je vec riešiteľná v ďalších stupňoch projekcie. Premena industriálneho parku na živý mestský blok je dobrým príkladom ako skvalitniť mestské prostredie. Konverzia predstavuje kultúrne a ekonomické zhodnotenie, úsporu hmôt, energií a zároveň spôsob zachovania kultúrno-historických, architektonických a urbanistických hodnôt. Taktiež predstavuje vhodný nástroj plánovania a realizácie rozvoja mesta. Stavia na raste atraktivity industriálneho dedičstva a jeho využívaní v spojení s rozvojom voľnočasových aktivít a služieb. V nadnárodnej úrovni sú tieto stavby spájané do trás „európskych ciest industriálnej kultúry". Porota oceňuje iniciatívu a občiansku angažovanosť autorky, ktorá prichádza s vlastnou témou, zapája sa do verejného diania a v rámci svojich možností ponúka alternatívu k developerskému riešeniu lokality. Prínos diplomovej práce spočíva v odvahe verejne prezentovať vlastný názor, hoci nemusí byť vždy vypočutý.

5
4
3
2
1
DOM

Odmena
PRO HUMA 2025

Odmena za najlepšiu úroveň riešenia humanizácie prostredia

Ing. Branislav Králik

Návrh krajinno-architektonického riešenia cyklotrasy pre Mikroregión Radošinka

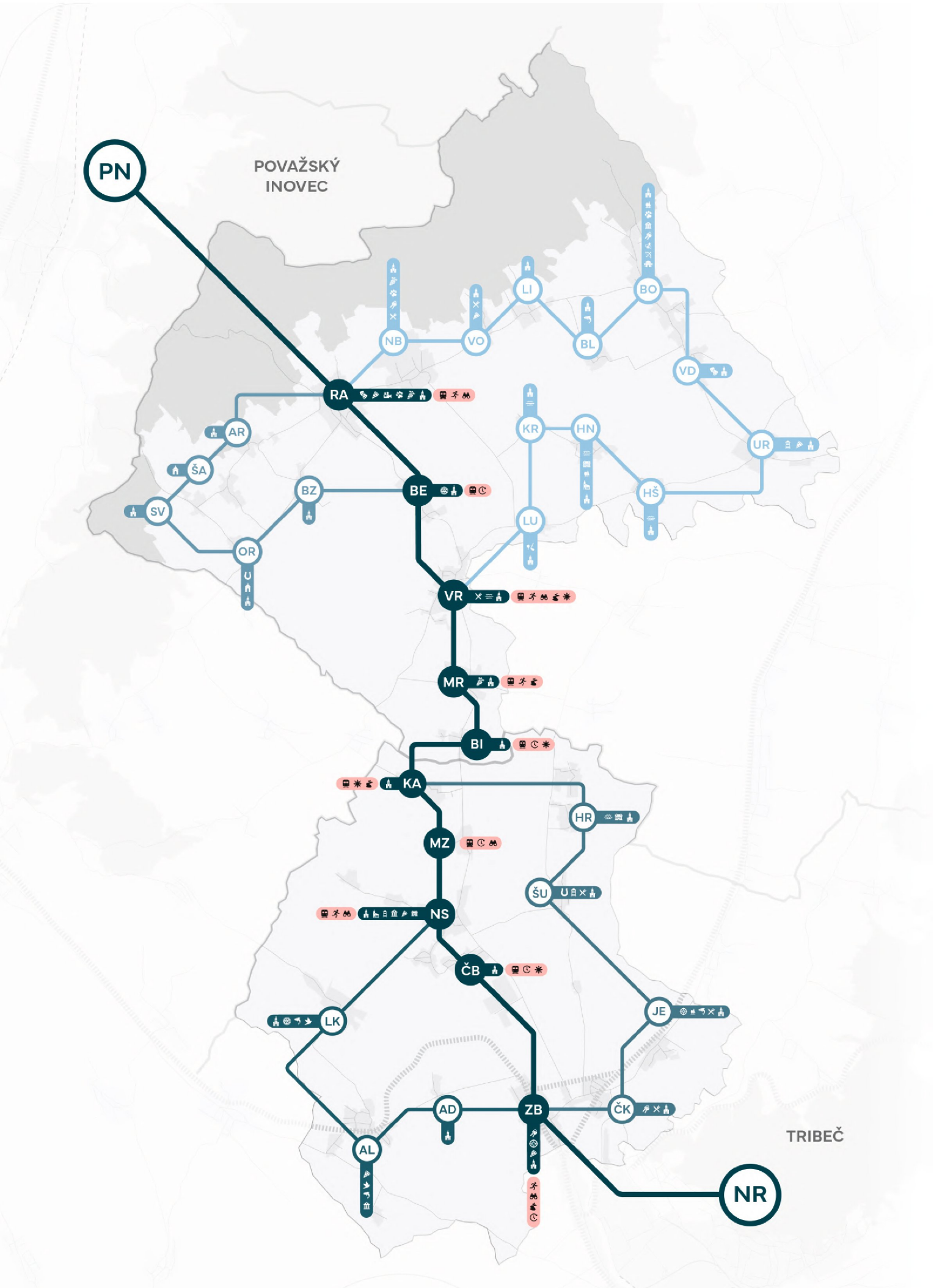
doc. Ing. Attila Tóth, PhD.
Katedra záhradnej a krajinnej architektúry,
Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva,
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

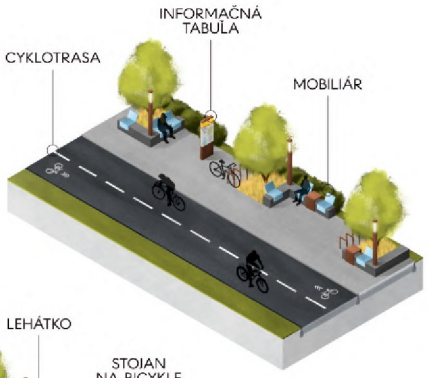
Anotácia

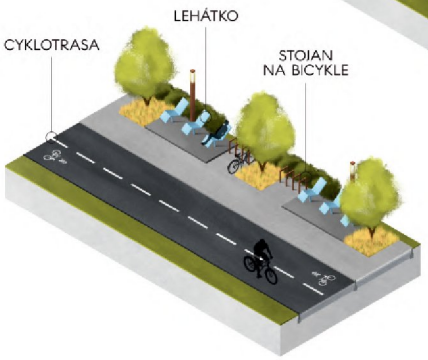
Diplomová práca rieši návrh cyklotrasy v Mikroregióne Radošinka, prepájajúcej Nitru a Piešťany po trase bývalej železnice Zbehy – Radošina. Cieľom je premeniť nevyužitý dopravný koridor na udržateľnú trasu podporujúcu cykloturistiku, každodennú mobilitu a regionálny rozvoj. Návrh zahŕňa hlavné trasovanie, sprievodné okruhy, oddychové zóny a jednotnú vizuálnu identitu inšpirovanú prírodným a kultúrnym dedičstvom regiónu. Vďaka premyslenej trase vedenej mimo hlavných ciest poskytuje cyklotrasa bezpečné spojenie medzi obcami pre každodenné využitie. Cyklotrasa má zároveň výrazný športový a rekreačný prínos. Trasa obsahuje tri úrovne náročnosti pre cyklistov – od príjemnej nenáročnej jazdy pre rekreačných cyklistov cez stredne ťažký úsek až po adrenalínový „uphill ride". Takéto rozvrstvenie ponúka možnosti pre rôzne typy cyklistov – od začiatočníkov až po športovo orientovaných jazdcov – a vytvára atraktívny priestor na pravidelný tréning, aktívny oddych či organizáciu menších športových podujatí. Cyklotrasa tak plní dvojitú úlohu – na jednej strane spája obce praktickým, bezpečným a ekologickým spôsobom a na druhej strane prináša široké spektrum možností pre trávenie voľného času, šport a budovanie komunity. Jej pridanou hodnotou je aj vizuálny a krajinársky rozmer: harmonicky zapadá do prostredia a ponúka atraktívne výhľady, ktoré podporujú pozitívny vzťah obyvateľov k regiónu.

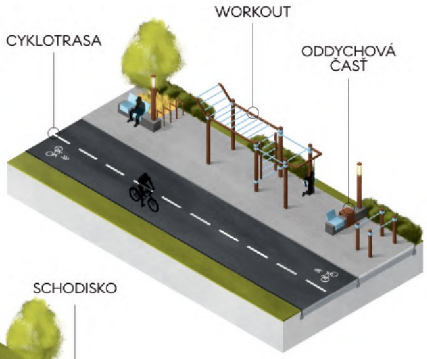
Hodnotenie porotou Ceny profesora Jozefa Lacka 2025

Diplomová práca Braňa Králika z SPU FZKA KZKA Nitra príjemne prekvapila úrovňou spracovania témy. Autor zvolil využitie nefunkčnej železnice ako cyklotrasy pre šport a dopravné prepojenie. Pridaná hodnota je v komplexnej analýze okolitého územia a jeho prepojenia s cyklotrasou. Autor si všíma zaujímavosti regiónu, ku ktorým smeruje jednotlivé okruhy napájajúce sa na hlavnú trasu. Práca je logicky usporiadaná, od analýzy cez koncepciu k návrhu a detailu. Z práce je vnímaný osobný vzťah autora k danému kraju, čo napomáha citlivému prístupu k návrhu. Sympatické je doplnenie vizuálnej identity a brandingu. Práca je spracovaná profesionálne a môže slúžiť ako východzí dokument pre jej aplikovanie v praxi. Už teraz sa teším na výlet po tejto trase.

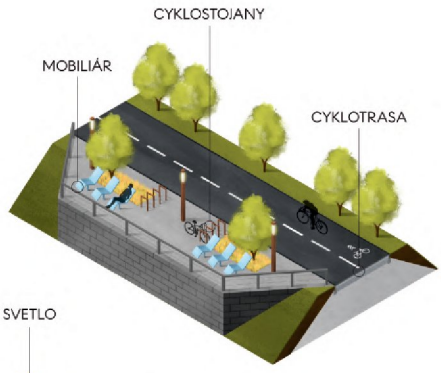

POVAŽSKÝ INOVEC
TRIBEČ
PN
NR
RA
BE
VR
MR
BI
KA
MZ
NS
ČB
ZB
AD
AL
LK
JE
ČK
ŠU
HR
OR
SV
ŠA
AR
BZ
NB
VO
LI
BL
BO
VD
UR
KR
HN
HŠ
LU

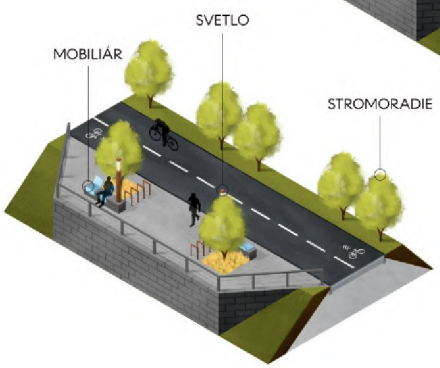

INFORMAČNÁ TABUĽA
CYKLOTRASA
MOBILIÁR

LEHÁTKO
CYKLOTRASA
STOJAN NA BICYKLE

WORKOUT
CYKLOTRASA
ODDYCHOVÁ ČASŤ

ZÁHON
SCHODISKO
PÔVODNÉ PORASTY

CYKLOSTOJANY
MOBILIÁR
CYKLOTRASA

SVETLO
MOBILIÁR
STROMORADIE

Odmena
PRO NOVUS 2025

Odmena za novátorský netradičný prístup k riešeniu špecifickej lokality a úroveň výrazových a výtvarných hodnôt architektonického návrhu

Ing. arch. Kristína Kullová

Premeny dávnej obrannej línie

hosť. prof. Ing. arch. Pavol Paňák
Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave

Anotácia

Predmetom diplomovej práce je urbanisticko-architektonická transformácia rozsiahleho obranného systému Petržalky z 30. rokov 20. storočia. Práca pojednáva o téme premeny bunkra ako konkrétneho fortifikačného diela a zároveň reintegrácie línie ako súboru týchto pevných bodov do urbanizmu. Súčasťou riešenia je snaha o nadviazanie na historickú pamäť línie a sprítomnenie jej dávneho, smrteľne vážneho poslania. V urbanistickom kontexte ide najmä o transformáciu súčasného stavu a sprístupnenie dnes neviditeľnej a zabudnutej línie verejnosti tak, aby sa opäť mohla stať zažitou. Architektonická časť spochybňuje tradičné vnímanie bunkrov ako jednoúčelových stavieb. Práca skúma ich konštrukčný potenciál a poukazuje na nevyčerpateľné možností ich využívania, pričom ponúka vybrané prístupy ich interpretácie. Návrh nemá byť ucelenou myšlienkou a ponúknuť jednoznačné riešenie, ale má za cieľ otvoriť diskusiu o rôznych možnostiach a prístupoch interpretácie tohto neobyčajného fenoménu.

Hodnotenie porotou Ceny profesora Jozefa Lacka 2025

Zvolená téma je neobvyklá, čo hodnotím ako výzvu, s ktorou sa diplomantka úspešne vysporiadala. Posunúť vojenský objekt, ktorý v prvom pláne vnímame ako nedostatok v krajine, do centra záujmu je odvážne. Poukazuje to na pochopenie historickej dôležitosti týchto zaradení, ktoré mali slúžiť na obranu krajiny. Návrh kontinuálneho prepojenia objektov s rôznorodou náplňou dáva predpoklad na vznik zaujímavej trasy, kde si nájde objekt záujmu široké spektrum návštevníkov. Doplnenie územia o orientačné svetelné body s informáciou o jednotlivých objektoch plynule spája jednotlivé miesta. Nápadité je grafické spracovanie v čiernobielej verzii a množstvo ručných skíc. Evokuje to kontinuitu s objektmi s historickou podstatou. Práca má potenciál na jej ďalšie využitie, čo svedčí o schopnosti diplomantky uchopiť zadanú tému a spracovať ju ako komplexné dielo.

Odmena
PRO FUTURO 2025

Odmena za najpozoruhodnejšie vizionárske kvality návrhu a environmentálny prístup k riešeniu problematiky

Ing. arch. Kristína Rózsová

Garáže pre Bratislavu – sklad stavebného materiálu pre budúcnosť

hosť. prof. Ing. arch. Pavol Paňák
Fakulta architektúry a dizajnu, STU v Bratislave

Anotácia

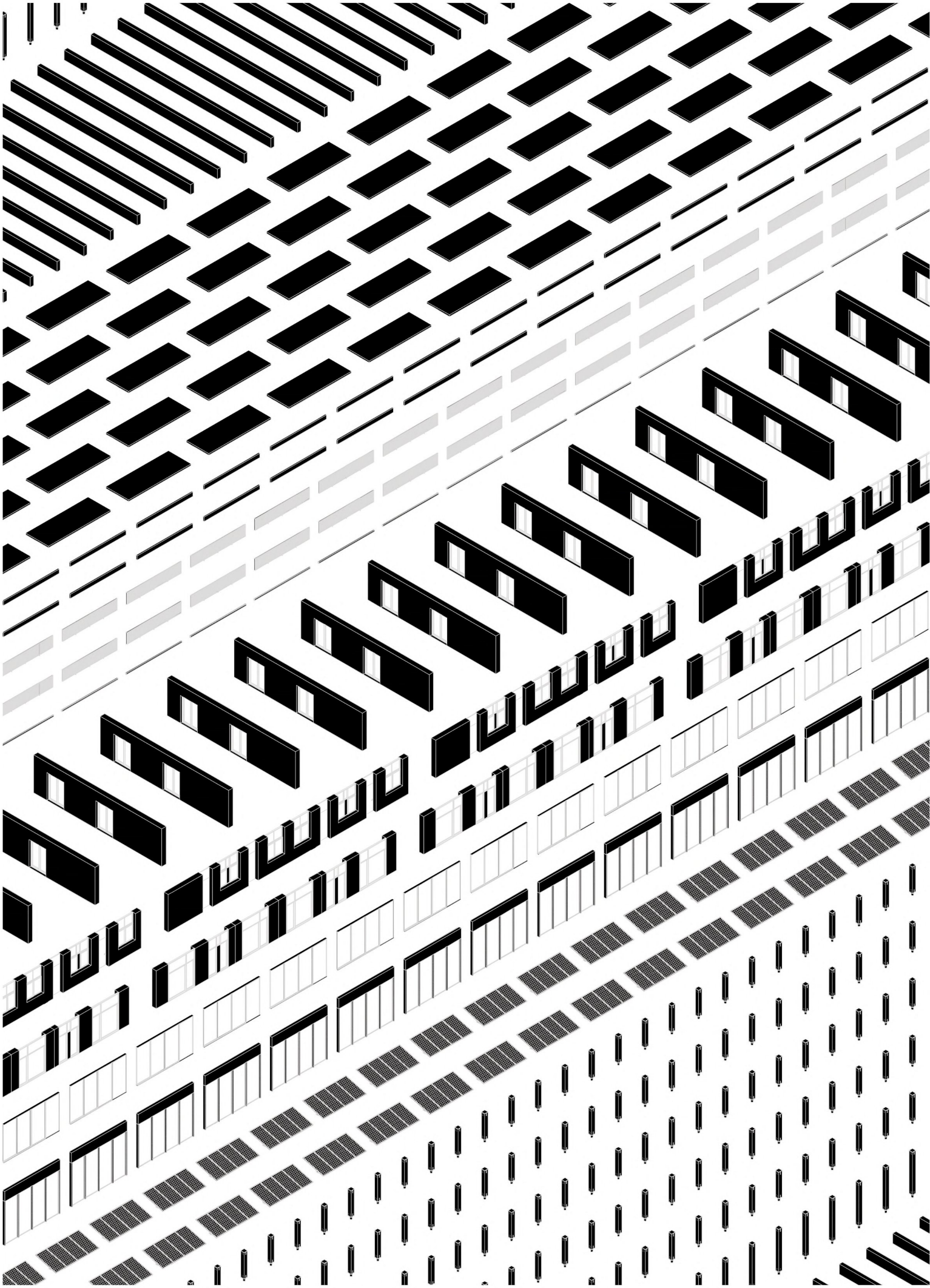
Diplomová práca sa zameriava na kritickú reflexiu súčasného prístupu k riešeniu parkovania vo verejnom priestore, najmä v husto zastavaných obytných štvrtiach. Ukazuje, že samotné zvyšovanie počtu parkovacích miest bez širšej urbanistickej vízie neprináša udržateľné zlepšenie – naopak, posilňuje závislosť od áut a fragmentuje mestské prostredie. Práca zároveň reflektuje víziu budúcnosti, v ktorej počet automobilov v mestách výrazne klesne v dôsledku obmedzovania parkovania, rastúcej popularity verejnej dopravy, alternatívnych foriem mobility, klimatických zmien či rozvoja infraštruktúry pre peších a cyklistov. Na tomto základe skúma potenciál reverzibilného parkovacieho domu ako riešenia parkovacej aj bytovej krízy v rôznych časoch a lokalitách – v centre, na sídlisku i na periférii. Teoreticko-výskumná časť sa venuje konštrukčným možnostiam a prípadovým štúdiám v kontexte Bratislavy, praktická časť detailne rozpracúva dve konkrétne situácie. Vo forme architektonickej štúdie ukazuje etapy života reverzibilného domu – od funkcie parkovania až po transformáciu na bývanie či občiansku vybavenosť. Cieľom práce je poukázať na fakt, že v súčasnom svete je nutné premýšľať nad stavbou ako nad organizmom, ktorý sa postupom času musí vyvíjať a prispôsobovať sa meniacim spoločenským, environmentálnym či architektonickým potrebám. Schopnosť stavby k premene musí byť fundamentálnym aspektom jej návrhu.

Hodnotenie porotou Ceny profesora Jozefa Lacka 2025

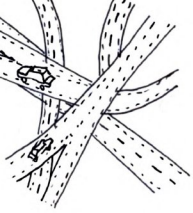
Udržateľnosť a flexibilita sú dve základné východiská, ktoré si stanovila Kristína Rózsová pri vypracovaní svojej diplomovej práce. Premýšľanie o recyklovateľnosti, redukcii, úspornosti, používaní lokálnych obnoviteľných materiálov sa stalo programom jej diplomovej práce. Vhodne zvolená aktuálna téma, flexibilnosť pôvodnej funkcie objektu, jej otvorenosť k novým užívateľským programom a zároveň flexibilita konštrukcie, kde pôvodné stavebné elementy sú premiestnené a dostávajú sa do nového kontextu, kde nosný modul budovy vyhovuje rôznej funkčnej náplni a kde flexibilita je jednou z metód na predĺženie životnosti budovy, bola použitá ako ideový fundament konceptu. Práca skúma potenciál reverzibilného parkovacieho domu ako riešenia deficitu parkovania a zároveň permanentný nedostatok bytov v meste. Práca sa skladá z dvoch častí. Prvá teoretická časť sa zaoberá širokou analýzou príkladov, konštrukčným riešením a rôznymi vhodne vybratými prípadovými štúdiami umiestnenia takéhoto objektu vo vytypovaných lokalitách na území Bratislavy. Druhá praktická časť detailnejšie približuje dve konkrétne situácie, a to umiestnenie takéhoto objektu na sídliskovej periférii mesta a druhú v úplnom jej centre, vedľa starej budovy SND. V podrobnosti architektonickej štúdie demonštruje rôzne etapy života flexibilného parkovacieho domu – od primárnej funkcie parkovania cez polyfunkciu (občianska vybavenosť + parkovanie + bývanie) až po premenu na nájomné bývanie s vybavenosťou v parteri. Zadefinovaním problému ako odľahčiť ulice miest od zaparkovaných áut a vrátiť im mestotvornú, relaxačnú a pobytovú funkciu sa autorka snaží hľadať novátorské riešenie v hybridných parkovacích domoch, ktoré krížením funkcií v rôznych pomeroch vedia vhodne reagovať na meniace sa

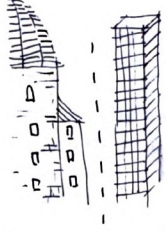
požiadavky mesta a jeho obyvateľov. Autorka veľmi správne diferencuje typ parkovacieho domu pre rezidentov v obytných perifériách s pevným parkovacím miestom a verejné parkovanie v centre mesta s voľným parkovaním. V prvom prípade používa líniové fasádne rampy a úsporné parkovanie v „slepých" uličkách, v druhom prípade volí potrebný zokruhovaný systém parkovania. Šírka objektu 16 m je adekvátna pre parkovací objekt, no pre pavlačový dom je to trochu priveľa. Naskytá sa otázka, či by izby orientované do pavlače a presvetlené výrezom v strope spĺňali požiadavku na denné osvetlenie. Vhodnejší pre danú šírku objektu vychádza bytový dom s vnútornou chodbou, ako ukazuje riešený príklad „Dom v parku", s pridanou hodnotou komunitných priestorov na podlaží, ktoré sú už aj u nás viac a viac využívané. Voľba priečneho nosného systému na jednej strane umožňuje mať okná v bytoch na plnú výšku podlaží (bez nadokenných prievlakov), čo vytvára zaujímavú, otvorenú, svetlú architektúru, no na druhej strane priečny nosný systém limituje bytové dispozície, kde vysoké lepené nosníky občas prechádzajú stredom izieb. Zosúladenie priečok s prievlakmi by bytom pomohlo. Avšak silný inovatívny koncept tejto práce výrazne preváži nad drobnými výhradami. V poslednom riešenom príklade konverzie parkovacieho domu v centre mesta je veľmi prínosné a mestotvorné prepojenie Gorkého a Laurinskej ulice živou pasážou s malým zeleným átriom od prvej až po poslednú vývojovú etapu domu. V pasáži použitá „bratislavská" mestská dlažba je pozorným odkazom na miestnu lokáciu. V každej etape premeny parkovacieho domu na bytovku je architektúra jasne funkčná, strohá, eliminuje nepotrebné, avšak nie je nudná. Elegantná jednoduchosť, monochromatické tóny, pravdivosť použitých materiálov vytvárajú rafinovaný výrazový minimalizmus. Autorka sa hrá so skeletom, skladá, buduje, neskôr rozoberá, prestavuje, dopĺňa. Architektúra ako hra s vopred premyslenými alternatívnymi koncami. Práca má ambíciu stať sa akýmsi návodom, ktorý by bolo možné použiť v rôznych urbanistických situáciách. Na záver je možné konštatovať, že práca predstavuje veľmi dobre zvládnuté inovatívne, odvážne a najmä inšpiratívne riešenie aktuálneho mestského problému.

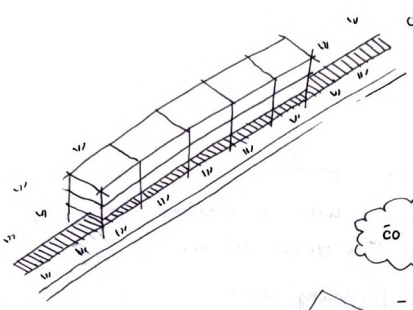

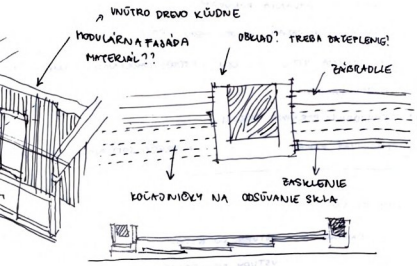

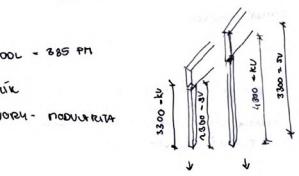
JAZDY DO MESTA
ÚJAZDY Z MESTA

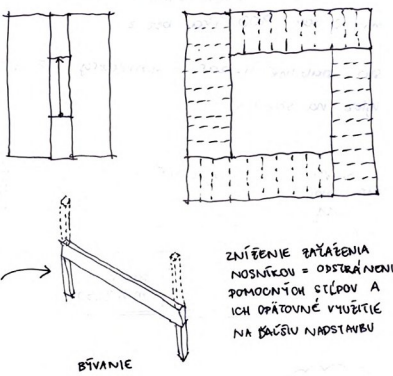
ROZHRANIE CENTRA
A PERIFÉRIE

ako na ne reagovať ?
ako to riešiť kontextuálne?
v akej miere je potrebné zasiahnuť?

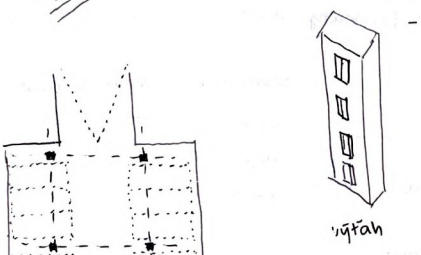

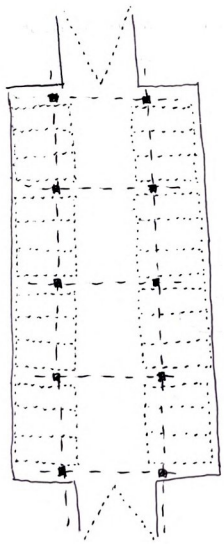

ZNÍŽENIE ZAŤAŽENIA NOSNÍKOV = ODSTRÁNENIE POMOCNÝCH STĹPOV A ICH OPÄTOVNÉ VYUŽITIE NA ĎALŠIU NADSTAVBU

BÝVANIE

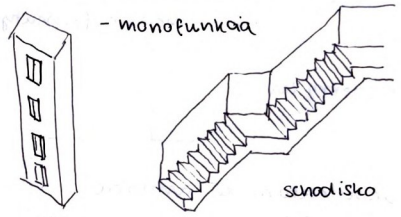

minimálna garáž umiestnená ponad cestu
rampa ako?

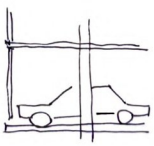
čo musí obsahovať?

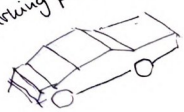
- monofunkcia

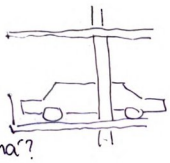

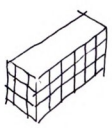

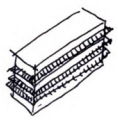

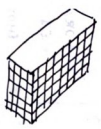

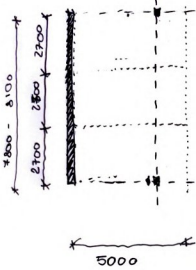
FASÁDA?

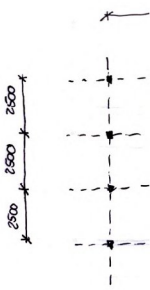

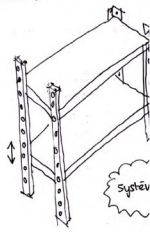

pri čistej pun
konštrukčnej
ňuje vykurovo

KONŠTRUKCIA

- mala by umožňovať aj verti
- mohla prestavať na inú f
- ako to dosiahnuť? → nie
- príklady riešenia v mer

→ modularita
→ prefabrikát
→ vyhnúť sa betónovaniu
tak prefabrikované par
→ asi najmä

building modular mea
building simple

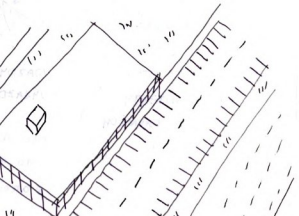
ovakrát kolízne situácie nielen
pia najmä chodníky a pešie
rkoviská

už veľkou hustej zastavanosti?

vybetónované plochy parkovísk

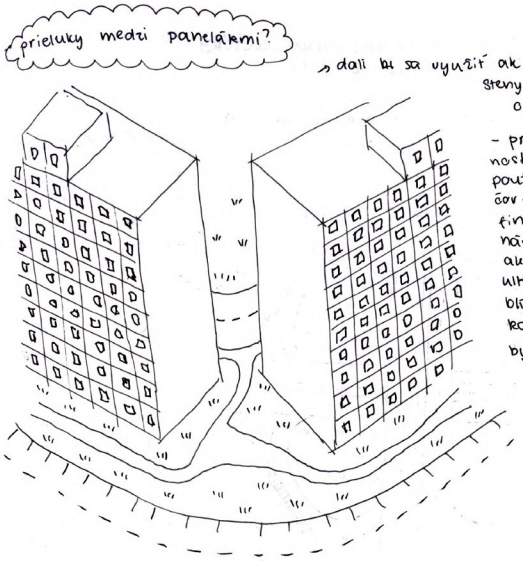
ch situáciách, kedy by bolo možné
ných plochách stavať → dostatočný
up, nezatienili panelák...

prieluky medzi panelákmi?

→ dali by sa využiť ak by štítové steny boli bez okien??

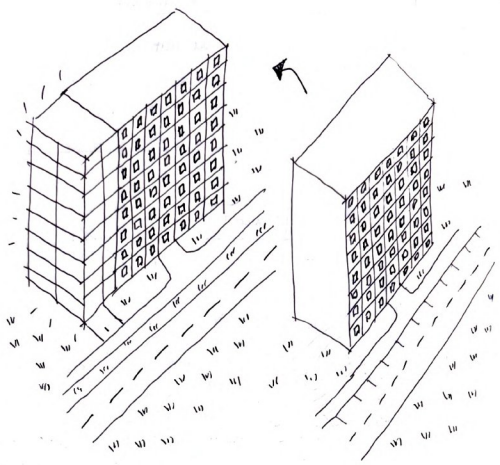
- pravdepodobnosť potreby použitia zakladačov → časovo aj finančne náročné, ale ako variantna ultimátne blízkeho parkovania pri byte vhodné
? ideš

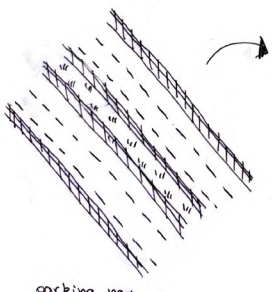
- nové štruktúry by sa v prípade potreby mohli využívať aj ako núdzové bývanie pre migrantov | ako náhradné bývanie ľudí ktorí bývajú v paneláková vyžadujúcich si rozsiahlejšiu rekonštrukciu

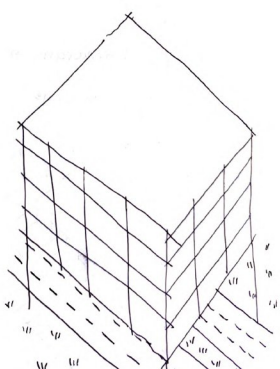
" V ruinách hradieb, v rekonštrukciách a dostavbách domov, v metamorfózach ulíc a celých štvrtí, v nových trasách komunikácií sa nezrazí ani kontinuita pôvodného zámeru, ani zjednocujúca sila plánu určujúceho usporiadanie a funkcie prvkov mestského priestoru!"

Mirosław Makselli

štítová fasáda | prieluka
sídlisko fig. 3

Cena profesora Jozefa Lacka 2025
Priebeh národného kola

Do súťaže bolo nominovaných porotami jednotlivých architektonických škôl 17 absolventských projektov, tieto boli odporučené obhajobnými komisiami pre diplomové práce v jednotlivých partnerských univerzitách ako práce s najvyššou kvalitou a sú výsledkom interného výberu jednotlivých škôl, fakúlt, resp. architektonických katedier, na ktorých už prebehli školské kolá tejto súťaže:

Fakulta architektúry a dizajnu, Slovenská technická univerzita v Bratislave

Ing. arch. Kristína Kullová
Premeny dávnej obrannej línie
hosť. prof. Ing. arch. Pavol Paňák

Ing. arch. Kristína Rózsová
Garáže pre Bratislavu - sklad stavebného materiálu pre budúcnosť
hosť. prof. Ing. arch. Pavol Paňák

Ing. arch. Magdaléna Kupcová
Útočisko
hosť. prof. Ing. arch. Pavol Paňák

Ing. arch. David Regenda
Konverzia objektov garáží
hosť. prof. Ing. arch. Štefan Polakovič

Ing. arch. Eliška Madzíková
Univerzitné pastoračné centrum
hosť. prof. Ing. arch. Ľubomír Závodný

Ing. arch. Soňa Števaňáková
Cukrovar Trnava
doc. Ing. arch. Alexander Schleicher, PhD.

Ing. arch. Vladimíra Zubková
Pivovar Nitra - konverzia pivovaru
doc. Ing. arch. Alexander Schleicher, PhD.

Katedra architektúry, Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita v Bratislave

Ing. Barbora Bulicová
Most ako miesto aktivít a relaxu - Trenčín
hosť. prof. Ing. arch. Pavol Paňák

Ing. Jozef Sebastian Majer
Banícke múzeum Rudňany
Ing. arch. Zuzana Nádaská, PhD.

Katedra záhradnej a krajinnej architektúry, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Ing. Tereza Ravasová
Citlivé plánovanie a tvorba starostlivého, inkluzívneho a sociálneho priestoru
Ing. Miroslav Čibik, PhD.

Ing. Branislav Králik
Návrh krajinno-architektonického riešenia cyklotrasy pre Mikroregión Radošinka
doc. Ing. Attila Tóth, PhD.

Katedra architektúry, Fakulta umení, Technická univerzita v Košiciach

Ing. arch. Barbora Nosáľová
Obnova kúrie v Skároši
Ing. arch. Dr. Ján Krcho, PhD.

Ing. arch. Katarína Vysoká
Prázdna
Ing. arch. Irakli Eristavi

Ing. arch. Svetlana Sabolová
Architektúra enigmatickosti
Ing. arch. Tomáš Boroš, ArtD.

Katedra architektúry, Vysoká škola výtvarných umení

Mgr. arch. Lucia Peštová
Strojová architektúra
doc. Mgr. art. Vít Halada, ArtD.

Mgr. arch. Šimon Voštinár
48.247752, 17.142281
prof. Mgr. Ing. Ján Studený, akad. arch. PhD.

Mgr. arch. Samuel Stašík
Architektúra more-than-human: mycéliové štruktúry pre regeneračné ekosystémy
prof. Ing. Mgr. akad. arch. Petr Hájek

CENA PROFESORA JOZEFA LACKA 2025
Akademický rok 2024/2025

Vydal Spolok architektov Slovenska
vo Vydavateľstve SAS

ISBN 978-80-89934-25-6

© SAS 2025
Vydavateľstvo Spolku architektov Slovenska
Panská 15, 811 01 Bratislava

Zostavili: Lenka Justová, Jakub Hanták
Editori, redakcia: Andrea Bacová, Hana Kopecká, Jakub Hanták
Grafická koncepcia, dizajn a layout: Jakub Hanták
Texty: Jakub Hanták, Matej Honč, Andrea Macejková, Beáta Hermannová, Kristína Kullová, Kristína Rózsová, David Regenda, Soňa Števaňáková, Vladimíra Zubková, Branislav Králik, Šimon Voštinár, Ján Studený, Boris Ondreička

Hlavný partner

fond na podporu umenia

Zasadnutie poroty, publikáciu, výstavu a slávnostné odovzdávanie cien z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Publikácia reprezentuje výlučne názor autorov a fond nezodpovedá za obsah publikácie.

Partneri

FVU

STU FAD

Hlavný mediálny partner

PROJEKT
REVUE SLOVENSKEJ ARCHITEKTÚRY

Mediálni partneri

WWW.SK ARCHINFO

KONCEPT

ASB ARCHITEKTÚRA STAVEBNÍCTVO BIZNIS

admagazin.sk

RÁDIO_FM

Partnerské univerzity

STU FAD SLOVENSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE FAKULTA ARCHITEKTÚRY A DIZAJNU

STU SvF SLOVENSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE STAVEBNÁ FAKULTA

Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave

TECHNICKÁ UNIVERZITA V KOŠICIACH Fakulta umení

SPU·FZKI Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva

Výstava profesora Jozefa Lacka 2025
29. 9. – 24. 10. 2025

Galéria architektúry SAS,
Balassov palác, Panská 15, Bratislava
20. septembra 2024 – 11.oktobra 2024, Galéria je otvorená pondelok, utorok a piatok, 11:00 – 16:00 hod.

SPOLOK
ARCHITEKTOV
SLOVENSKA
SLOVAK
ARCHITECTS
SOCIETY

ISBN 978-80-89934-25-6